

GYERGYÓI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei.

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

T. IMETS BÉLA.

Kiadó lapfőigazgató:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Gyergyói Bank és Takarékpénztár R. T. emeletén

(Cziffra-féle ház.) Telefon: 25.

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 3—5 óráig.

Látogatás a budapesti emigráns cári tisztelnél.

Az orosz cári testőrgárda parancsnoka mint gyári munkás. Több ezer hold tulajdonosai mint napszámosok.

Budapesten jártomban felkerestem egy régi, kedves jó barátomat: Simon Endre volt vár-hegyi jegyzőt. Nem csak ez egyszerű baráti látogatás vezetett hozzá, hanem mivel nála van látogatásban unokahúga: Simon Regina is, kinek hazulról egy kis „hazait” vittem.

Hogy mi volt a hazai csomagban nem tudom, csak azt tudom, hogy Regina ujjongva rohant be a szobába jelenteni „Endre bácsinak”, hogy „hurut is van a csomagban”. Innen tudtam meg, hogy Endre bátyámnak gyenge oldala az erdélyi hurut.

Régi magyar vendégszeretettel fogadtak ott is tartottak ebédre. Végig kellett ujságolni az összes régi ismerősöket, ki hol van és hogy megy a dolga.

Elmondtam neki mindent amit tudtam; hogy nagy az adó, nagy a nyomorúság, hogy a régi emberek szanaszét hanyódtak és mindenki más pályán keresi mindennapi nyomorúságos kenyerét, mint amelyekre készült.

Szó szót követett, hol ő érdeklődött mindenki és mindenfelől, hol én. Így került szóba, hogy a „Zita telepen”, amelynek Endre bátyám mindenki által szeretett és népszerű gondnoka, mindenféle rendű és rangú lakók között 69 emigráns orosz tiszt is van.

Nem tudom magamnak megmagyarázai mi vonz engem ehhez a jobb sorsra érdemes csendes lelkű néphez. Különös voalmat érzek ehhez a néphez, mindennapi életéhez, irodalmához.

Nem a mai Oroszországot szeretem, ez csak studiumként érdekel, hanem a régi cári Oroszországot bűneivel, erényeivel együtt.

Természetes volt mindjárt megkérnem Endre bátyámat, hogy vigyen el hozzájuk, az ő barakukhoz. Endre bátyám a legszívesebben kalauzolt el s elkísért Regina is.

Nem figyeltem meg hányas számú barak a cári tiszték barakja; ugyanolyan egyszerű, háborús izű, mint a többi, ahol „hivatásos gyár munkások” laknak.

Csak mégis van valami megkülönböztető: barakjukkal szemben külön az ők részükre berendezett fürdő.

A kultur ember elhozta magával még nyomorúságába is kultur mivoltát.

Benézünk lakosztályukba. Két szoba kicsi, primitív, de ragyogóan tiszta. Egyik orosz tisztné éppen az épp oly tiszta konyhában ebédre terít, s segédkezik neki egy tiszt. Ebédre várják haza a gyárból társait.

Engedelmet kérek, hogy bemehessek konyhájukba.

Szükszayuan de szívesen adják meg az engedelmet. A hatalmas orosz birodalom szerencsétlen gyermekei magukba fojtott keserőséggel zárkózottan, de tiszteletre érdemes büszkeséggel viselik sorsukat.

Az ajtóval szemben Miklós orosz cár élet-

nagyságu areképe drapériával körülövezve. Alatta a cár szerencsétlen kivégzett családja. Valahonnan ujságból vághatták ki a képet.

A cár képétől jobbra Nikolajevics nagyherceg szintén nagy, hatalmas képe, az oldal falon pedig Denikin kozák uniformisba öltöztetett fiatal, deli alakja.

A két fal sarkában Mária keleti orosz aranyozott köntösbe öltöztetett jóságos képe.

Isten és király együtt. Ég és föld hatalmas urai. Csak most az ég hatalmas ura a földi hatalmasságnak és benne bizóknak a minden földi pompa és gazdagság helyett egyedül csak a reményt tudja adni egy szebb és jobb jövő iránt.

Az orosz tisztné a magyar nyelvet törve, kér valami szíveséget Endre bátyámtól, a „gondnok urtól.” Endre bátyám a legnagyobb szíveséggel igéri meg kéréseljesítését.

Szerettem volna sokat, nagyon sokat kérdezni e szerencsétlenektől, de zárkózottságukból láttam, hogy nem lenne nyükre a válasz adás. Sorsukról tehát bővebbet Endre bátyámtól hallottam. 69-en vannak mind tiszték. Fejük a cári nemes testőrség egykori volt főparancsnoka; Nikolajevics Alexej tábornok. Jelenleg mindannyian gyári munkások, akik este épp olyan törődötten térnek haza robot- munkájukból, mint a többi proletár társuk. Osupán vasárnap öltöznek ki régi orosz ruhájukba, hatalmas csizmájukba. Még szegénységükben is kilátszik belőlük, hogy valamikor hatalmas nép fiaik voltak.

Békében mindenikük több ezer hold és gyár boldog tulajdonosai; most a szovjet öreg édes anyjukat és családtagjaikat uccaseprésre parancsolta ki.

Néma megadással türik sorsukat, nem panaszkodnak soha, csak rendületlenül hisznek. Nem gondolkoznak soha azon, hogy mikor lesz egyszer vége rettenetes sorsuknak, csak hisznek és bíznak a keleti pompába öltöztetett Mária képből és az eljövendő orosz cárból.

Sajátságos és megható lelkitulajdonság: nem haragudni, hanem bizni abban, a ki miatt szenvedik ezt a nehéz életüket.

Mikor mindezeket egypillanat alatt elgondoltam magamban oda, fordultam Endre bátyámhoz és Reginához és azt mondtam: a világháboruban mindenki sokat veszített, de annyit, mint ezek az emberek, senki. Hazát, országot, szülőt, testvért, vagyont.

S bean, a barakukban és künn, a barakokon kívül folyt tovább az élet, a kegyetlen, a kínzó, minden embert a nyomorúságba uniformizáló élet. A proletár gyári munkás a „Kegyelmes” gyári munkásban is csak hozzá hasonló proletárt lát, talán kárörvend is sorsuk felett: egyet azonban nemvitathat el tőlük: a lelki nagyságot, melyet a kultúra ad a kulturembernek,

amellyel el tudnak viselni olyan megaláztatás és nyomorúságot, amelyet a „proletár” munkás nem tudna s amelyből való kiszabadulásért ökölbbe szorítja a kezét.

Dr. Csibý Andor.

A III. kántorhangverseny városunkban

fog megtartatni az örmény templom kitűnő pneumatikus orgonáján f. évi május 8 án d. u. 3 órától kezdődőleg. Résztvesznek rajta Csikvármegye törekvő kántor-tanítói korra való tekintet nélkül, mint azt az I. és II. hangversenyen tették, előadván a szebbnél szebb ismeretlen egyh. énekeket, megismertetvén a különböző hanganyagu és játéku kántorainkat. Továbbá kedvesen fog beleharsogni a templomi csendbe az orgona szelíd kísérete mellett a tárogató, mélykürt, esetleg cselló hangja. A hegedű szőlők, duettek, énekszámok, s a kántorok összkara mind változatossá fogja tenni a hangversenyt. Tulajdonképpen ez nem is verseny, hanem a kántorok e megmozdulásának célja: a kántorok-kántortanítók zenei és énekbéli továbbképzése, a nép zenei érzékének fejlesztése, az egyházi énekművelése, melynek eredménye: a jó kántorok kellő értékelése és megbecsülése lesz. Haszna pedig az, hogy tanfolyam-szerű előadások meghallgatása kapcsán nemcsak a kántorok egységes és helyes ténykedése lesz felszínen tartva, hanem a gyakorlati karnagyképzés ez a fontos és szükségszerű ügy is minden nagyobb kurzus nélkül így idővel megoldást nyer. Továbbá: énekgyöngyeink felismerése, a kótajátás gyakorlása, a különböző orgonák megismerése, jó karban tartása, a hangszerek bevitel a templomba, a közönségnek egyházas zenei élvezet nyújtása, stb., ez mind a kántorok hangversenyéből folyó haszon és eredmény.

A hangverseny kivételről külön fogok még szólni, most csak azt hozom a társadalom és kántoraink tudomására, hogy: 1. A sorrend Felosik, Alesik után Gyergyón lévén, ne tün-tessünk távolmaradásunkkal e délutánon, hanem értsük meg a hangverseny célját és kántoraink e hó 20-áig értesítsenek, milyen darabban fognak közreműködni, s hogy a férfi karban milyen szólamot fognak énekelni? (a kóta megküldése szempontjából.) A hangverseny azért lesz az örmény templomban, mert ki lett mondva határozatilag, hogy csak azoknál a kántoroknál rendezhető hangverseny, kik az előbbi hangversenyen tevékeny részt vettek. 2. A hangversenyen a kántorok karán kívül a helybeli kántor által vezetett karnak is kell szerepelnie, mely alkalomból az Ipartestület Dalköre, esetleg a Kongregáció kara is szívesen résztvesz egy számmal. Az előadott számok megbírálására egy alkalmi bíráló-bizottságot kérünk fel, melynek feladata az önképzésben való haladásnak, a darabok helyes előadásának és hibáinak megállapítása (zárt értekezleten), továbbá irányítások

Az „Olesó Könyvek”

áprilisi sorozatában

Sipos Domokos

kedves és igen értékes humoros elbeszélése

„KUTYAHISTORIA”

cimmet fog megjelenni.

és előadások tartása. Bírálat után társasvacsora lesz, melyen a tényleg szereplők a 20 lejes belépő díjából begyűlt összeg terhére díjmentesen vesznek részt. Megjegyezni kívánom, hogy a kultur törekvés nagyobb érdeklődést váltott ki, mint pld. a Beethoven-est, mert Háromszék tulsó szegletéről: Bereckből, Kézdivásárhelyről, Mikóújfaluból is eljöttek kántoraink kulturát látni és példát venni. Sőt a II. hangverseny

helyszínétől kb. 70 kilométerre lakó homoród-szentmártoni unitárius pap saját fogatán tette meg ezt a fázastó utat, hogy meggyőződjék a valóságról. Járossy Dezső egyházzenei vezetőnk is meghívtuk, Tárca Bertalan zenetanár, az Orsz. Rom. Dalszövetség főtítkára is eljön és még sokan mások. — Talán még a mi közönségük is ott lesz.

A hangversenyt rendező kántor

Riport a mai urfikról.

— Hibák és hibások. — Akiknek nem szent és nem okoz lelki örömet semmi. —
— Egy elveszett nemzedék. —

Ne vegye magára senki, gondolja azt, hogy nem róla, hanem a másiktól lett mintázva ez a vázlat. És tisztelet a kivételeknek, merthiszen vannak, igen sokan vannak, leginkább a háborus kölyök-urfi-nemzedék után következő generációból, akik csak a jajt és temetést, az el-takarítani való szemetet látták maguk előtt.

Ezek a mai urfik, akikről riportunk mesél, a nagyháboru delén még az elemi iskola, a polgári vagy a gimnázium alsó osztályainak pad-jait faricskálták. Illemhelyekre pingálták fel modern stilben neveiket és ez időtájt a felnőtt hölgyekkel, akik mamájuk lehettek volna, való-ban mamásdit játszottak és több mindent láttak e téren, mint a többi nemzedék együttvéve.

Azt hitték, hogy ez az élet, a valóság, a szabab modern kor kezdete és ők vannak hivatva e kor hőseinek. Azthitték, az emberi élet sem-miben sem különbözik az állattól: Egyéb-sines, csak a testért és pénzért való tülekedés, az alacsony szenvedélyek még pörébbre vetkőz-tetése: ez a természetes szabad modern élet, az „Ember” célja és rendeltetése.

Előttük imár nem szent semmi: Isten, lé-lek, szerelem, Asszony kiveszett lírai fogalmak, tisztelet, becsület, nagy és magasztos érzések csak a mult lapjaira mázolt számárságok, mert a modern valóság: a hus és a kenyér.

Lehet, hogy ebben a kor is hibás, még-inkább a nők, akik felszabadultságukban ma-gukkal szemben lerombolták a multban nekik kijáró udvarias tiszteletet. Lehet, mondom, de nem valószínű, mert a modern és emancipált fiatal nő semmiképp sem akarhatta ezt. Nem-akart egyebet, csak nagyobb mozgási szabadsá-got a mult felfogásával szemben és a háborus kényszerhelyzet folytán a kenyérkereső pályák kapuinak előttük is megnyitását, egy kissé több természetességet, egyéniséget, akiket meg is il-lelt, mint az emberiség szülőit és felnevelőit.

De az eredmény, szerencse, hogy csak az említett „férfi” — nemzedéknél, az lett, hogy örök éhes szemük nem látja meg a magasabb em-beri célok, boldogságok jelenlétét, nem tappintja, nem érzi a Lélek örökkévalóságát, hanem az emberi őállapot primitívsegeit emel-ték és hiszik bölcselenségük bálványának,

aranyba faragott, minden bajt meggyógyító Istenének.

Uccákon, korzón, az otthon szet magányá-ban, zsurokon minden természeteségük a nők-ke szemben, az állandó perverzításban, a paj-táskodó illetlenkedésekben, durvaságokban, leg-nagyobb fokú tiszteletlenségben nyilvánul meg s irodalmuk és művészetük is csak ekörül az alacsony és olajozatlanul nyikorgó tengely kö-rül forog, mely az emberiség megváltásáért végzi nagyszólamu erőfeszítéseit.

A régi gentlemanok, igazi urak és urfiak, akik mély tisztelettel hodólvá, magasabb győ-nyöröket vágytak és találtak a Nők barátságá-ban, Világokat mozgó szerelmében, megszá-nyulva, kézlegintéssel állottak félre a pap-rikajansik utjából és magányukban udoorodva gondolkodnak minden szép és jó és felemelőn kedves, évmilliók óta oly nagy erőfeszítéssel épített világ rombolóira és tudják, hogy semmit sem képesek összedönteni abból, csupán önma-gukat.

Ezek az urfik, ezek a nadrágbabujt lélek-telen labdarugók, érdekes dokumentumai annak a természeti jelenségnek, melyet elhagyott virágos kertek, elhagyott udvarházak táján ta-pasztalunk: felveti a dudva és bogács.

Nem tragikus jelenség. A következő nem-zedék már a visszavonult gentlemanok javított sarjadásu folytatása, a Lélek keze által ápol-t és a nap fényében tündöklő emberfák drága és illatos virágzása, nem csak a Nőt, de egyszó-val mondvá: Embert becsülő, Jövő szépséges utján fölfelé vezető erős és akaró életek, akik átszökték a visszafejlesztő akadályokat, mintha kataklizma sem történt volna.

Ők sajnálják és mi is sajnáljuk az elkor-csultakat, akiknek mégis annyit köszönhet az emberiség, hogy egy ugrással, világjáró orias csizmával átlépett kalangyába hordott szemét-dombjuk felett.

Nincs mit sópázkodni! Csak ott hagyni őket nagy sajnálattal és szánalommal, mint akiket nem lehet segíteni, ha ők saját maga-ukon nem segítenek eszünkbe juttatva azt a régi közmondást: „Segíts magadon s az Isten is megsegít!”

Tib.

felakasztotta magát. Szegény fiu. Ugy sajnálom, hogy még idejében megszabadult a haláltól és most tovább kell vonszolni az életet, amely nem kellett neki.

Igaz, az öngyilkosság mindig véték s az öngyilkos nagyobb bűnös az én szememben, mint az, aki gyilkol. S hiszem is, hogy a földi igazságszolgáltatás nagyobb büntetést róna az öngyilkosra, mint a gyilkosra, ha — érvényt tudna szerezni a paragrafusnak. De a halotton már elégtételt szerezni nem lehet! Hasznos utó-lag csak az hajt, aki felakasztotta magát, mert ennek a kötelét jó áron megveszik. Ha a kötél két méter volt, el lehet belőle adni kétszáz mé-tert! Mondja Szerkesztő barátom, — a maga protekciójával nem kaphatnék a magát felakas-zott diák köteléből legalább öt centimétert? Iga-zán ránk férne egy kis szerencse!

Elismerem, — ez egy kissé cinikus volt. Mert hát közben megint eszembe jutott a fenn-tebb említett ruza (rouge — franciául, — vagy rus-nya — magyarul) és mérges lettem. Közben persze a rántásom is odaégett és most se cikk, se rántás. Tehát előlről kell kezdeni!

Ugy áll a dolog tudniillik, hogy már a mi hölgyeink is elkezdették használni a rúzt.

Én ugyan be nem mázolóznám az ajkamat vele — most, amikor azok a bizonyos évek is már elhaladtak a fejem felett.

Legkevésbé engedném meg a lányaimnak, hogy ajkuk egészséges piros színét mesterséges megymással tegyék csuffá. Nincs szebb az egész-séges szinnél a mikor látom az uccán, hogy a legtöbbje már nem a házat — hanem az ajkát adja a szobafestő kezébe — igazán undor fog el. Hogy maguk férfiak hogy gondolkoznak róla — szinte sejtem, — sőt tudom, mert egy pár fér-fünak a véleményét is ismerem erre vonatko-zólag. Örülök, hogy egyezik a véleményünk. — Aztán meg — és itt bocsássá meg, ha egy ki-csit szentimentális leszek — ezzel a bolond di-vattal — elkövetek egy nagy gyilkosságot. Meg-ölték a — csók poézisét! Mert nem képelek férfit, akinek gusztsusa volna az ajk csuporába odalopni azt a csókat amely, valljuk be asz-szonyaim, (akár el is lehet egy kicsit pirulni) nekünk is jól esett annak idején — odalopni mondom egy olyan csuporba, amelyről csak épen a felirat hiányzik: Vigyázat, mázolvá! Csak egy eset lehetséges... Ha egy férfi azt mondaná, hogy ő csak a mázolt ajkat szereti csókolni! Akkor... nos... akkor talán még én is bemá-zolóznám az ajkamat! De ez más „tempi passati”-ahogy az olasz mondja.

Mondja barátom, ismeri maga az eszperantó nyelvet! Ha igen, mondja meg, hogy mi az az „Oo moto”! Mert, amint hallom, Orbán tiszte-lendő ur mindenkit ezzel a bösz csatakiáltással támad meg. Állítólag eszperantóul van. Vagy pedig ez berántóul van, hogy valami lehetetlen szójátékot elkövessünk? Csak azon csodálkozom, hogy a tisztelendő ur miért nem fordul be... Balázs Sándor tanító urhoz, aki — tudtommal — egyedüli szakértője annak a bizonyos nyelvnek!

Remélem külföldben, hogy maga az új köny-vét nem eszperantó nyelven írta! Kíváncsi va-gyok rá, — még nem olvastam. Legközelebb időt szakítok rá, ha — küld belőle egy tiszte-létpéldányt. Ha jó lesz, — megdicsérem, — ha rossz lesz: megmosom a fejét! Ugy vigyázzon ám, hogy én nagyon „kritikus” fejrénp vagyok.

Legalább az uram így szokta mondani, va-lahányszor a gyerekeket pofozom:

— Mondottam ugy-e, hogy vigyázzatok, mert anyátok kritikus fejrénp!

Pedig ő csinálja a legtöbb veszedelmet a ház-nál — én legfeljebb csak — kontrázok neki!

Kató.

Hétről-hétre.

Édesanyám — mondja a lányom — már megint esedékes a „hétről-hétre”. S azzal rakja elém a papírt, tollat, tintát. Közben azon töröm a fejemet, hogy mit főzzek nekik vacso-rára, hogy olesó is legyen, jó is legyen s az uramnak is tetszedjék és még tovább azon tö-röm a fejemet, hogy honnan vegyem azt a győ-nyörü huszezer leit, amit holnap az uramnak be kell fizetnie a Puskás-bankba.

Mondom, — a leányom elém tette az író-késztséget és várta, hogy megkezdjem az írást. Mérgesen rászóltam:

— Haggy nekem békét ezzel a számárság-gal. Vagy ha már papírt, tintát, tollat adtál — mellékelj hozzá témát is!

Megszólal erre a fiam:

— A téma itt van. Változtassa meg anyám a rovat címét. „Hétről-hétre” helyett írja azt, hogy „Kéthétről-kéthétre”. Ugyis tudom, hogy két hét múlva a rovatból „hónapról-hónapra” lesz s aztán „évről-évre”.

Hát mondják meg bölcseséggel koszu-rzott uraim és hajkoszorútól levetkőzött hölgye-im, ... nincsen-e igaza ennek a kölyöknek? Először hétről-hétre, aztán hónapról-hónapra... és végül hiába jön a ruza az ajkunkra (Pfuj!) és hiába jön a puder a... szinte csufot mon-dtam — szóval: az arcunkra: mégis csak „la-buntur anni” (Ezt a kifejezést Karácsony tanár urtól hallottam s ha rosszul használtam — von-ják kérdőre őt, mert én csak sejtem, hogy mit jelent!)

Most jut eszembe, hogy a multkor — amint olvastam a lapjában — valami albán diák

JANCSÓ ÉS MIKLÓS

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós.

Telefon: 41.

Főter, Cziffra-féle ház.

Telefon: 41.

Felhívjuk az építkezők figyelmét arra, hogy raktáron állandóan tartunk:

cementet, stukaturnádat, kátránylemezt és egyéb építkezési cikkeket.

Az „Olcsó Könyvek“

havi sorozatában eddig megjelent **T. Imets Béla**: „**Muskátaszál s veres cserep**“ című székely népdalladája úgy a falvakon, mint Erdély kisebb-nagyobb városaiban igen nagy érdeklődésre talált az olvasni szeretők táborában ugyanígy, hogy a gyergyói falvakban elhelyezett példányszámokból bizonyos részt be kell vonni a bánáti és más tőlünk messzeeső városok olvasóinak kielégítése végett.

Épp erre való tekintettel, aki még e kedvelt székely balladát el nem olvasta, siessen megvásárolni falujában, hogy a netalán megmaradt könyveket bevonhassuk a helyi forgalomból.

Minden esetre, felhívjuk vidékünk közönségének figyelmét arra, hogy az „Olcsó Könyvek“ havonként megjelenő új kiadásait érdemes lesz egytől-egyig megvásárolni, összegyűjteni és megőrizni, mert egy pár év múlva különös becsértéket fognak képviselni.

Aprilis végén már a sorozat második számába halálra fogja nevetetni Erdély közönségét **Sipos Domokos**: „**Kutyahistóriája**“ mely a Dicsőszentmártonban élő kiváló magyar író egyik legértékesebb alkotásai közé tartozik.

Páratlanul egyszerű és tösgyökeres magyar-zamatu nyelve, erről az oldaláról még alig ismert ragyogó humora az „Olcsó Könyvek“ egyik legjobbjai közé fog tartozni.

Az elbeszélés a menekülés első idejében kezdődik, amikor a szászok is, mondjuk, az író, mint névtelen főszereplő faluján keresztül szekerézve, egy kutyát hagytak ott, amely kutya a hőshöz szegődött és így belekerült az esemény nagy forgatagába.

Okos volt biz ez a kutya. Azt állítja az író, hogy soha német olyan hamar nem tanult meg magyarul és olyan okos egy ipse volt, hogy megtörtént egy alkalommal, mikor a falusi notabilitások összejöttek egy kis parázs kártyapartira, hogy a patikus fülébe sugta, mint felháborodott kibic: **Ötre ne vágj be, édes komám!**

Ez a híres kutya aztán egy **Elvira** nevű hizott disznó miatt, törvényre került és ott egy olyan jogászai értekezést tartott védő ügyvédjének tolmácsolásával, hogy én, aki már ismerem e pompás történetet, mai nap is csodálkozom, hogyan volt lehetséges, hogy Bubit, az okos kutyát nem választotta meg valamelyik irodalmi társaság, vagy az Akadémia tagjának.

Bizonyára az lehetett az oka, hogy szegény Bubi a nagy forradalomban életét vesztette, ámbár ez csak feltevés, merthízen az író e híres peres-ügy befejezése után nem volt hajlandó többet nyilatkozni róla.

Aki nevében a hasát fogni akarja, az már most tegye tartalékba a 10 lejét, hogy a könyvet mindjárt megjelenése napján megvehesse.

Valóban ugyis olyan nyomasztó a mai helyzet, olyan siratni való szomorúságban él a mai emberiség, hogy a nagybójt után rá fér egy-két órai nevetés.

X.

Az új sorozási törvényjavaslat.

A sorozási törvényjavaslatot benyújtották a törvényelőkészítő bizottsághoz. Az indoklás kimondja, hogy a szolgálati időt nem lehet leszállítani mindaddig, amíg az ifjuság testnevelésére folyamatba tett újítások kellő eredményt fel nem mutatnak. A csendőrségnél, a hadi tengerészetnél és határőrségnél a szolgálati idő ezután is három év lesz, azok azonban, akik három évig szolgálnak, nyolc évre adómentességet kapnak. Az adómentesség a szülőkre is vonatkozik, akik, míg a fiuk katonai szolgálatot tel-

jesít, ingatlanuk után adót nem fizetnek és azután sem öt esztendeig.

Az új véderőtörvényjavaslat megszünteti a felmentéseket. Csakis a büntett és vétségek miatt elítélteket nem hívják be szolgálattételre.

Azok az ifjak, akik eddig családfenntartói jogcím alatt mentesítettek a katonai szolgálat alól, ezután kötelesek katonai éveiket leszolgálni.

A munkaképtelen szülőket a községek, vagy pedig az Asistenta Sociala (az állami népjóléti intézet) fogja segélyezni. A jövőben az ujoncokat nem sorshuzás útján, hanem a szükség követelményei szerint és fizikai képességeik alapján sorozzák.

Az érettségi, illetve az ezzel egyenrangú iskolák bizonyítványaival rendelkezők részére tiszti iskolát szerveznek, de csak azokat veszik fel, akik tudnak románul. Akik a felvételi vizsgán elbuknak, a törvény által meghatározott ideig a csapatoknál fognak szolgálatot teljesíteni. A fegyvergyakorlatokról a minisztertanács dönt.

HIREK.

— **Meghalt Prohászka püspök.** A katolikus világ és benne az a kicsiny, de aranyulyt képviselő magyar katolicizmus az új idők legnagyobb egyházi szónokának, legragyogóbb tudásu papjának, a legdemokratikusabb egyházfejedelmének elhunytát siratja. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök szombaton délután 2 órakor megtért Urához. A péntek esti bójtí prédikáción szenvedett szélhűdés általános bémúlással járt, az orvosok jobboldali agyvérzést konstataáltak, amely évek óta lappangó érelmeszesedés következménye volt és a beteg váltakozó állapota ellenére a szerencsétlenség pillanatától kezdve egy percig sem tért magához. Tizenkét óráig feküdt eszméletlenségben és sem a jeges borogatások, sem az injekciók nem tudták megakadályozni a szomorú vég bekövetkeztét. A legnagyobb magyar katolikus pap halottas ágyához tizezrével zárandokolt a nép, akit úgy szerettek, mint csak a katolicizmus ös-korában az apostolokat. Holtestét a feloldozási és beszterelési szertartások után Budapestről Székesfehérvárra szállították és ott helyezték el végső nyugalomra. Prohászka püspök emléke nem csak egyházának, de a magyarságnak, a magyar szellemnek is halhatatlanjai között fog helyett foglalni.

— **Remetén,** a rossz megélhetési lehetőségek miatt már két év óta folyik a székelység kivándorlása és alig van rá mód, hogy azt meg lehessen akadályozni. Eddig 50 család vándorolt ki részben ismeretlen helyre s a Szilágyságba.

— **Baleset a szárhegyi vasutátjárónál.** Nehány nappal ezelőtt Jánosi József és neje, csomafalvi lakosok este 1/10 óra tájban Szárhegyről hazamenet, a szárhegyi vasutátjárónál, ahol a sorompó gondatlanság miatt nem volt leeresztve és a közeledő vonat nem látszott a magas deszkakaszták miatt, éppen át akartak hajtani, mikor a mozdony az egyik lovat halálra zúzta és a szekeret messze kidobta úgy, hogy Jánosi sulyos sérüléseket szenvedett, akit a gyergyószentmiklósi kórházba szállítottak.

— **Gyilkosság Alfaluban.** Fehér Mihály volt bírós Baricz Imre napokkal ezelőtt, még eddig teljesen ki nem derített okból, Alfalu Csörgő nevű tizesében, ittas állapotban, összeszólalkoztak és verekedésre került a sor közöttük. Fehér Mihály, mint testileg erősebb ember, Baricz Imrét leteperte és állítólag felülről ütötte, verte, aztán a Csörgő medrébe kerültek és ott is Fehér felülkerekedve, gyomrozta Baricz Imrét, mire az utóbbi bicskával többször Fehér Mihályt alulról hasbaszurta. Később emberek jöttek segítségére. Gyergyószentmiklósról lehozatták Csiky

doktor, aki a veszedelmesen sérült embert az első segélybe részesítve, rögtöni operáció végett Csikszeredába utalta. Autón el is szállították Fehért Csikszeredába, de ott, látva, hogy már a sebesült életét nem lehet megmenteni, visszaküldték falujába, ahol utközben kiszenvedett. Baricz Imrét a csendőrség letartóztatta, Csikszeredába kísérte és a nyomozást beindította. Minden esetre, ahogy eddig a hírekből megállapítható, a szerencsétlen kimeneteli összetűzés a még mindig elintézetlen közbirtokossági erdőügyből keletkezett. Igen szomorú, hogy az ellenfelek egymásra való uszítása emberpusztulást eredményezett. Ha valóban a halálesetnek ez az ügy az okozója, akkor felelősséggel tartoznak azok, akik politikájukkal idáig juttatták, tetlegességre uszították az érdekelteket. A közbirtokossági erdőügyből a multkor Ditróban, most Alfaluban vesztette el egy-egy jóra való ember életét. Tanulságos és figyelemre méltó história.

— **Belügyminiszter nr 38 A.-1927 számú határozatával engedélyezte,** hogy az elemi csapások által sújtottak segélyezésére alakult országos bizottság (Comitetul Pentru Ajutorarea Siniștrărilor) az országban sorsjátékot rendezzen, melynek jövedelmét ez a bizottság természetesen a károsultak segélyezésére fogja fordítani.

Ezen sorsjáték (Loteria Siniștrărilor) már kezdetét vette. A szerencsés nyerők 3.719 nyeményben részesülnek és a nyemény nagysága 400-tól 1.000.000 Leiig váltakozik.

Ezen nyeményeken kívül még két jutalom van megállapítva és pedig egy 1.500.000 és egy 2.500.000 Leies, melyeket a sorsjátéktervben körvonalozott feltételek mellett lehet megnyerni.

Sorsjegyek eladása fél sorsjegyekben történik. Fél sorsjegynek az ára 25 Lei és kapható úgy a főispáni hivatalnál, mint városoknál a városházán, községeknél pedig az előjárásúgnál Huzás napja 1927 évi szeptember 11.

— **Kilyénfalva** a napokban önálló községgé alakult, amennyiben elvált Vaslábától, ahova új jegyzőt neveztek ki.

— **Tűz Gyergyószentmiklóson.** Folyó hó 6 án este 9 óra tájban Dobri József házpadlása a kéménytől tüzetfogott, de az éber szomszédok még mielőtt a tűz elharapózott volna, eloltották.

— **A budapesti árumintavásári igazolványokat,** melyek a különböző kedvezményekre jogosítanak, a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Ipar-kamara, a kiváltás megkönnyebbítése végett, Pus-kás István vezérigazgató urhoz küldötte be, ahol részletesebb felvilágosítás is nyerhető.

— **Olasz páter nagybójtí konferenciái.** Az ismert nevű jezsuita hitszónok, Olasz páter, e héten városunkban is megtartotta sorozatos konferenciáit. Magas tudást, nagy felkészültséget és tántoríthatatlan meggyőződést eláruló értekezései, nagyon sok okulás és épülésre voltak alkalmasak. Hálások lehetünk a Páternek, aki éles meglátása, nagy tudása és élettapasztalatával sok-sok olyan dologra mutatott rá, amit megszívlelni épen időszerű. Nem mulasztjuk el azonban megjegyezni, hogy a zulukafferek, hottentottákkal való összehasonlítás a költői nagyítás határain jár s a székely katolikusok önértetét sérti.

— **Az erdélyi magyar földmives ifjak német-országi tanulmányutja.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet öt gazdaifjút óhajtott kiküldeni egy fél-évre vagy egy évre Németországba, tanulmány-utra, csupán az oda és vissza való vasuti költség megtérítése ellenében. A nyugati kulturára 10 ifju szomjazott, akik közül 8 különböző okok miatt lemaradt s úgy mindössze ketten mentek el csupán, névszerint Magyar Árpád és Pintér Mihály. Tudvalevő, hogy Romániában nincsen magyar nyelvű mezőgazdasági szakoktatás. Kevés a tanulási alkalom, ezért olyan módot kellett keresni, amely mellett rövid idő alatt nagyon sokat láthat, tanulhat, tapasztalhat

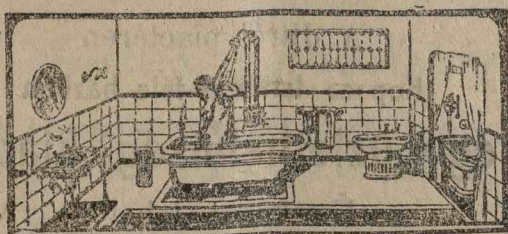
Novák Béla

épület, diszműbádogos és szerelő

Gyergyószentmiklós

26-2

Ferdinand király-ut 27.

**Pürdökádak, ta- Konyhaberende-
Karéktüzhelyek K zési cikkek
n a g y r a k t á r a.**
Készíték mindentféle épületcsatornázásokat és
födéseket, templomok, tornyok bádogos mun-
káit, fürdőszobák fölszerelését, berendezését.

a haladni vágyó fiatal gazdaggeneráció. Erre a legalkalmasabbnak egy külföldi németországi kirándulás látszott. Bizonyára sokan felték az uttörő munkától. E két fiatal gazda nevét örömmel írjuk le és hisszük, hogy magaviseletükkel és szorgalmukkal elismerést fognak aratni és jó hírnevet fognak szerezni az erdélyi magyar gazdaságoknak. Reméljük, hogy jövőben több érdemes vállalkozó fog akadni a kirándulásra, mert az E. G. E. az akcióját állandósítani, fejleszteni kívánja. Jövőre 10-15 ifjút szándékozik kiküldeni.

IRODALOM.

Erdély egyetlen számtottvő illusztrált szépirodalmi folyóiratának, a „Pásztortűz”-nek legújabb száma ezúttal is gazdag és értékes tartalommal jelent meg. Ujfalvy Sándor „Az erdélyi régebbi és közelebbi vadászatok” című művéből, amely csak a napokon jelent meg a Minerva kiadásában, bőséges szemelvényeket ad régi híres görényi, háromszéki és ciblési vadászatok jóízű leírásából, gazdag és korhű illusztrációkkal; külön eseményszámba megy az elhunyt Prohászka Ottokár püspök gazdag és költői poézisű írása, míg a költői lelki főpapról Nyirő József irt. kegyeletos megemlékezést. Áprily Lajos, R. Berde Mária, Maksay Albert legújabb versein kívül, amelyek az erdélyi verstermés legjavát jelentik, Tamási Áron, Engri Viktor novelláit hozza e szám, amelyben Lakatos Imre a jubiláló francia romantizmusról irt soktanulságú cikket, Kiss Ernő dr. pedig Petrarca örök szerelmének hatszázados évfordulójáról emlékszik meg, míg több Petracsoneott újítja föl az első olasz nyelvű költő poézisét. Nagy Péter folytatásos regénye, a „Szamosparti ház” egyre széttárulokban viszi tovább személyeit; hírszerint, közlése után könyvalakban is meg fog jelenni. A Pásztortűz Irodalomművészet rovatában Reményik Sándor, Kuncz Aladár, Jakab Géza, Valtér Gyula, Kiss Ernő, dr. stb. irtak aktuális cikkeket, ismertetéseket, amelyek súlyukal reprezentatív egészítik ki a legszebben illusztrált és a legnívósabb erdélyi folyóirat minden egyes számának irodalmi jelentőségét.

A tg.-mureși kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A tg.-mureși kereskedelmi és iparkamara 1927. március 19-én tartott igazgató tanácsi ülése foglalkozott Szakáts Péter ny. kamarai főtitkár, szenátor, kamarai levelező tag azon kérelmével, hogy mint szenátor a kamarai törvény vonatkozó pontja értelmében a kamara jogszerinti tagjai közé behívassék. A kérés elfírt feltételei meglévén, a kamara tanács ülése a kérést teljesítette.

A kamara által kiállított kiadványok, bizonyítványok, stb. után szedendő díjak a kamarának múlt év október 12-én tartott ülésében a folyó évre újolag állapították meg. A tarifát a kamarák Szövetsége alacsonynak találta, s egy magasabb árszabály életbeléptetése érdekében interveniált a kamaráknál. A kamara igazgató tanácsa azonban méltánytalannak találván az amugyis súlyos terhek alatt görnyedő ipar és kereskedelem további megterhelését, az általa eredetileg tervbe vett tarifának további fenntartása mellett határozott.

Miután a nyomasztó pénzügyi helyzet szükségessé teszi e csödnkívüli kényszerkegyezségi eljárásnak újbóli életbeléptetését, a kamara igazgató tanácsa ezen kérdés tanulmányozására az Elnökség mellé egy 5 tagból álló szakbizottság kiküldését határozta el, feladatává téve a bizottságnak egyidejűleg azt is, hogy a csödtörvény általános revíziójára vonatkozólag is tegyen javaslatot.

Ugyanezen gyűlésben felhatalmaztatott az igazgató bizottság az évi közgyűlés napjának megállapítására és annak összehívására.

Végül az igazgató tanács megbízásából Smilovits Jakab alelnök ismertette a házadók megállapításánál tapasztalható visszásságokat, melynek következtében az igazgató tanács megálizta az Elnökséget ezen ügybeni interveniálásra.

Meghívó.

A Gyergyószentmiklósi Kereskedői Kör 1927. április 18-án húsvét másod napján délután 3 óra kezdettel a Kör helyiségében.

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a kör tagjait az alapszabályok értelmében tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Kerthelyiség bérletével kapcsolatos pótdíj kivetésének elhatározása.

Gheorgheni, 1927. április 3.

Lázár, Saska,
titkár. elnök.

Egy zongora (Pianin) eladó.

Erdeklődni: Chrestels Oszkárnál
Csiky-utca 13. 2-1

No. 508—1927.

Publicațiune.

Primăria comunei Lăzarea aduce la cunoștința publică că localurile de cărciume și de prăvălie numite „Rozsdás”, proprietatea comunei Lăzarea se vor da în arendă pe un timp de 2 (doi) ani, adecă de la 1 Maiu 1927 până la 30 Aprilie 1929 prin licitație publică care se va ținea în ziua de 19 Aprilie 1927 ora 10 a. m. în localul primăriei comunei Lăzarea.

Prețul de strigare este Lei 20.000 pe un an.

Licitațiunea va fi ținută în conformitate cu legea contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi în orele oficiale la primăria comunei Lăzarea.

Lăzarea, la 1 Aprilie 1927.

Primăria.

508—1927 szám.

Hirdetmény.

Szárhegy község előljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező „Rozsdás” féle korcsma és üzlethelyiségek 1927 április 19-én d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen 2 (kettő) évi időtartamra, vagyis 1927 május 1-től 1929 április 30-ig haszonbérbe fognak adatni.

Kikiáltási ár 20.000 Lei (egy) évre.

Az árverés az államszámviteli törvény értelmében fog megtartatni.

Az árverési feltételek mindennap a hivatalos órák alatt az előljáróságnál megtekinthetők.

Szárhegy, 1927 április hó 1-én

Az előljáróság.

A ditrói piactéren

Kopacz Istvánné-féle házbán

egy üzlethelyiség kiadó.

Értekezni lehet:

özv. Puskás Adolfné, Gheorgheni

Boeska-ut 14.

Egy néhány kaptár

egészséges méh-család

országos kaptárral együtt eladó

Cim a kiadóhivatalban megtudható

Lakás,

iroda és banküzletberendezéseket

Jeddy marosvásárhelyi és Papp János aradi tervezők rajzai szerint

a legmodernebb kivitelben készítenek.

Javításokat és polírozást, háznál is, szakszerűen és olcsón vállalok.

Blénessy József, műbutorasztalos

Gheorgheni, Fürdő-utca. 10-3

Buslig Gyula-féle kert

(szántó, kaszáló és gyümölcsös)

eladó.

Felvilágosítást ad: Dr. Todor Béla.

Balla István

hatóságilag engedélyezett villanszerelő.

Mindenmü ipar-és fűrésztelepek, gazdaságok, lakóházak

villamosvilágítási és erőátviteli berendezését, átalakítását, javítását vagy évi jókarban tartását, dinamók elektromotorok szerelését, javítását és tekercselését, villanyesengő és telefon

szerelését és javítását

olcsón, jól és műszaki pontossággal végez. Költségvetéseket bárkinek díjtalanul készít. Szíves megkeresések lakásán

Gheorgheni, Selyem ucca 69.

szám alatt minden időben eszközölhetők.

Órákat és ékszeret javít

szakszerűen és jutánycs árban

Stein Salamon

órás és ékszerész, a postával szemben

FORD

Személyautóautóautó, teherautóautó, Fordsontraktorok, ekék, regulatorok, alkatrészek, raktárról szállíthatók.

Ford képviselő

Brasov

Kut-ucca és Malom-ucca sarok

Postafiók 4.

3-3

Házi cukrász tanfolyamot nyitok

április 5-től.

Erdeklődni lehet.

Özv. Simonovits Gerőné

Gheorgheni, Rákóczi u. 7.

* Értésitem az igen tisztelt vevő közönségemet, hogy üzletemet április 1-től a Ronfeld-féle házba (Csiky-utca) helyeztem át. 150 leiért vállalom ruhái tisztítását és vasalását havonta. Divatszerint a legizlésebb ruhákat felöltöket készítem. Szíves pártfogást kér tisztelettel.

2-2

Buslig János

uri szabó.

500 drb. papírszalvéta

fehér színben

60 Leiért Kapható Kahan-nyomdában.